

කෙෂත්‍රු සහිතව කෂාට

- වටපණුවන්ට පාත්‍ර වෙනත් බෝග (පැපොල්, මිරිස්, බටු, තක්කාලි හා වට්ටක්කා වැනි) වගා නොකිරීම
- වල් පැළෑටි කෙෂත්‍රයෙන් ඉවත් කිරීම
- ආසාදිත ශාක වල මුල් ගලවා ඉවත් කර පුළුස්සා දැමීම
- පස හොඳින් පෙරලා හිරුඑළියට නිරාවරණය වීමට තැබීම

ප්‍රතිකාර

රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය වටපණු පාලනයේදී ආර්ථික නොවේ. එබැවින් පහතින් දක්වා ඇති ක්‍රම සියල්ලම ඒකාබද්ධ කර ගැනීමෙන් වඩා සාර්ථක හා දිගුකාලීන ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකි වේ.

පැළ සිටුවීමේදී

- පැළ සිටුවන වල සහ අවට තෙත් කර අඟල් 4 ක් පමණ ඝණකමට දහයිසා දමා පිළිස්සීම හා අවට පසට පිළිස්සූ දහයිසා යෙදීම
- පහත සඳහන් කාබනික ද්‍රව්‍ය, වලට එකතු කිරීම
 - හොඳින් දිරාපත් වූ කොම්පෝස්ට් කි. ග්‍රෑම් 2 හෝ පොල්, රබර් හෝ කොහොඹ පුන්තක්කු ග්‍රෑම් 500 ක්,
 - කොළ පොහොර (ආඩිනෝඩා, වල් සුරියකාන්ත, ග්ලරිසීඩියා, නික, වල් කපුරු, කොහොඹ, කලවැල්)
 - සත්ව පොහොර (එළු පොහොර කි. ග්‍රෑම් 01, කුකුල් පොහොර කි. ග්‍රෑම් 02, ගොම පොහොර කි. ග්‍රෑම් 02) හා අළු එකතු කර පසට මිශ්‍ර කරන්න.
- මීට අමතරව කාබෝග්ලියුරන් 3% G කැට ග්‍රෑම් 10 ක් බැගින් වලකට යෙදීම

කෙෂත්‍රයේදී

- මාස 5 - 6 කට වරක් ශාකය වටා පස් බුරුල්කර කාබනික පොහොර ඉහත ප්‍රමාණ වලින් යෙදීම පළමු වාරයේදී ශාකයේ එක් පැත්තකට පමණක් කාබනික ද්‍රව්‍ය එකතුකර ඊළඟ වාරයේදී අනෙක් පැත්තට එකතු කරන්න. සම්පූර්ණ ශාකයටම එකවර නොයොදන්න.



පළමුවන යෙදීම



දෙවනවන යෙදීම

- වටපණු නාශක ගුණ ඇති ශාක වගා කිරීම (සන්හෙමිප්, දාස්පෙතියා, ගෝවා, රාබු, අඛ) මේවා වර්ධනය වූ පසුව කැබලිකර පසට මිශ්‍රකළ හැකි නම් වඩා හොඳ ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකි වනු ඇත.
- යහපත් කෘෂි කාර්මික ක්‍රම
- සමතුලිත පොහොර භාවිතය

විමසීම්:

- පැළෑටි සංරක්ෂණ වෛද්‍ය, ගත්තොරුව 081-2388316
- උද්‍යාන මෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය, ගත්තොරුව 081-2388011
- පලතුරු මෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය, තොරණ 034-2261323
- කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය, නීනාමිලිය 052-2222615

තාක්ෂණික තොරතුරු:
 එන්.ඩී. හරිත නිමල්ලන්ද, කෘෂිකර්ම සංවර්ධන ආයතනය (සංවර්ධන)

සැකසුම:
 ජාතික කෘෂි තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානය, ගත්තොරුව

මුද්‍රණය:
 කෘෂිකර්ම ප්‍රකාශන ඒකකය, ගත්තොරුව

ජේර වගාවට තර්ජනයක් වී ඇති වටපණු හානිය



කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය 2017

පේර වගාව බහුලව සිදුකෙරෙන අනුරාධපුරය, පුත්තලම, හොරණ ඇතුළු දිවයිනේ බොහෝ ප්‍රදේශවල වටපණු හානියක් හේතුවෙන් වගාවන් දරුණු ලෙස හානියට ලක්වී ඇති බවත්, මෙම හානිය සිඹයෙන් ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතින බවත් හඳුනාගෙන ඇත. ආනයනික ප්‍රභේදයක් වූ තායි පේර හෙවත් බැංකොක් ජයන්ට් ප්‍රභේදය මෙම හානියට අධික ලෙස ග්‍රාහී බවත්, කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශිත ප්‍රභේද අතුරින් හොරණ රතු ප්‍රභේදය පමණක් තරමක් ඔරොත්තු දෙන නමුත් අනෙකුත් ප්‍රභේද සියල්ලක්ම පාහේ මෙම හානියට පාත්‍රී බවත් නිරීක්ෂණය වී ඇත.

මෙම හානිය ඇති කරන්නේ පියවි ඇසින් දැකිය නොහැකි පරපෝෂිත වටපණු විශේෂයක් වන මෙලොයිගයිනි (*Meloidogyne spp.*) විශේෂයේ ජීවියෙක් මගිනි. පසෙහි ජීවත් වන මෙම වටපණුවන් මූල පද්ධතියට ඇතුළු වී එහි පටක මත පෝෂණය වීම නිසා මුල් මත ගැට ඇතිකරයි. හානිය සිදු කරන්නේ මූල මණ්ඩලයට බැවින් මූලික අවස්ථාවේදී බාහිරින් රෝග ලක්ෂණ පැහැදිලිව නොපෙන්වයි. ශාකය දරුණු ලෙස ආසාදනයට ලක්වූ පසුව පමණක් බාහිරින් රෝග ලක්ෂණ පෙන්වන අතර, එම අවස්ථාවේදී පාලනය අපහසු වේ.

තවත් පැළ අවධියේ සිට වගාවේ සියළුම අවස්ථාවලදී මෙම ආසාදනය ඇතිවිය හැකිය. දැනට පැළ නිෂ්පාදනය කරන තවත් රාශියක පේර පැළ මෙම ආසාදනයට පාත්‍රී වී ඇති බවට හඳුනාගෙන ඇති බැවින් ආසාදිත පැළ මගින් දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශ කරා හානිය පැතිරීමේ අවදානමක් පවතී.

එසේම, මෙම හානිය මර්දනය සඳහා ගොවීන් අපරික්ෂාකාරී ලෙස කෘෂිකර්ම/වටපණු නාශක භාවිතයට පෙළඹී ඇත. නමුත් රසායනික ද්‍රව්‍ය යෙදීමෙන් පමණක් මෙම හානිය පාලනය කළ නොහැක. මේ සඳහා ඒකාබද්ධ ශාක හා පලබෝධි පාලන ක්‍රමවේදයකට යොමුවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

හානි ලක්ෂණ

බාහිරව දැකිය හැකි ලක්ෂණ

- ශාක මැලවුණු ස්වභාවයක් පෙන්වීම
- ශාක පත්‍ර කහ පැහැ වීම
- වර්ධනය බාලවීම, ශාක කුරු වීම
- පත්‍ර කුඩා වීම
- අවුරුදු 5ක පමණ කාලයකදී අස්වැන්න අස්වාභාවික ලෙස අඩු වීම
- එල විකෘති වීම, කුඩා වීම හා ගුණාත්මය අඩු වීම



මැලවීමේ ලක්ෂණ පෙන්වන පේර පැළයක්

- මෙවැනි ශාකයක මූල මණ්ඩලය පරීක්ෂා කිරීමේදී
- මූල මණ්ඩලයේ ගැට හටගෙන තිබීම
 - කිරිමුල් වර්ධනය වී නොතිබීම
 - වටපණු හානිය ඇතිවූ මුල්වලට ද්විතියික රෝග ආසාදනය වීම නිසා මුල් දිරාපත්වී තිබීම වැනි ලක්ෂණ දැකිය හැක.



අධික ලෙස ආසාදනය වූ පරිණත ශාකයක මූල මණ්ඩලය

ආසාදනය නොවූ ශාකයක මූල මණ්ඩලය

වටපණුවන් ව්‍යාප්ත වන ආකාරය

- වටපණුවන් ආසාදිත පැළ, වටපණුවන් සහිත පස්, ශාක මුල් කොටස් මගින්
- වටපණුවන් සහිත පස් තැවරුණු උපකරණ සහ යන්ත්‍ර මගින්
- වටපණුවන් සහිත කේන්ද්‍රවල ගැවසෙන මිනිසුන් හා සතුන් මෙන්ම ඒ හරහා යන වාරි ජලය මගින්

හානිය පාලනය කර ගැනීම

මෙම වටපණුවන් සම්පූර්ණයෙන් මර්ධනය කළ නොහැකි බැවින් විවිධ උපක්‍රම අනුගමනය කරමින් හැකිතාක් දුරට ආර්ථික හානිදායක නොවන මට්ටමකට පාලනය කරගත යුතුය.

පැතිරීම ජාලනය

- ප්‍රතිරෝධී ප්‍රභේද භාවිතය
- පැළ මිලදී ගැනීමේදී වටපණු හානි ලක්ෂණ වලින් තොර රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම
- විශේෂයෙන් වාණිජ වගාවට පෙර කේන්ද්‍රයේ පස් වටපණුවන් සඳහා පරීක්ෂා කරවා ගැනීම